סמ"ג עשין סג עוש"ע י"ד סימן יח סעיף טו:

ע ב מיי' שם הלכה כד ועיין בהשגות ובכ"מ ובל"מ סיג שם עוש"ע שם סעיף יא:

עא ג מיי' פי"א מהלכות עדות הלכה ז עוש"ע י"ד סימן קנז סעיף ג ובהגה"מ:

עב ד מיי' פי"ד מהלכות טומאת אוכלין הלכה ה:

עג ה מיי' פי"ד מהלכות עבודת יום"כ הלכה ח:

עד ו ז מיי' פי"ד מהלכות טומאת אוכלין הלכה ה:

[ועיין תוס' נדה נ: ד"ה התם וכו' כתבו יפוב על זה]

ל"ל בתוך וכ"ל בס"י

[כדמסיק ביומא נג: וע"ע תוס' יומא נב: ד"ה יש]

ודילמא אדנפיק ואתי בגר ליה שיעורא כו' · אין להקשות היכי מוכח מהכא דאוקי מילתא אחזקיה דלמא הכא דמא מספק דספק מומאה ברה"י ספיקו מומא דבכל עניו טימא הכמוב אפילו הוי לה"ר שם בו הרבה בני אדם ואפילו דבר שאין בו דעת ליטמא אבל קשה דטיבא היכא דליכא ריעותא אבל היכא דאיכא ריעותא כגון סכין שנמצאת פגומה וכן אחד מסנים שנטמא ואלו ברה"ר דטמוהרין שניהם מטעם חזקה כה"ג מגלן דאוקינן בתר חזקה וי"ל דה"ב יש ריעותא גדולה דאע"ג דאיסתכא שמסר לאחר שבעה אפ"ה לא מטהרים למפרע כל אותם שנכנסו לבית בימי הסגר ומיהו קשה דהך מילתא דמיא למקוה שנמדד ונמצא חסר דשבקינן לחזקה דמקוה וממאינן לגברא שטבל משום הטעמד טומא על חזקתו והכי חסר לפניך וה"ב הוה לן למימר דשבקינן חזקה גגא ואוקינן בתר גברא דאוקמינן בחזקת טהרה והכי חסר לפניך* : **אלא** לאו משום דאמרינן אוקמיה אחזקיה · ואין לומר דשאני הכא דאוקינן לאומרא דמדאוריתא אין לחלק ועוד דאף לקולא מטמאין ליה לסרוף קדשים ולהביא קרבן אם נכנס למקדש וקא מייתי מספק חולין לעזרה ועוד דאף לקולא מוקמינן הכא אחזקיה דאי היה גגא גדול וכסוף השבוע היה חסר ממה שהיה מטהרין וגימום דלמא אדנפיק ואתי בגר ליה שיעורא והיה כשיעור שהיה *בסוף שבוע ונמצא שהגגא עומד בעיניו ובני הסגר שני אלא משום דמוקמינן ליה בשעת הסגר אחזקיה : **כהן** גדול ביום הכפורים יוכיח · תימה דבפרק ידיעות הטומאה (שבועות יז:) אמרינן הנכנס לבית המטוגע דרך אחוריו אפילו מלו מכפנים חוץ מחוטמו מהור ה) והכא אל הבית אמר דחמגא דרך ביאה אסרה תורה ויש לחלק בין כניסה ליציאה דאורחא דמילתא ביציאה כתלמיד הנפטר מרבו* : דקיימי

ומאי שנא התם איתילידא בה ריעותא בבהמה הכא סכין איתרעאי בהמה לא איתרעאי *והילכתא כוותיה דרב הונא כשלא שיבר בה עצם והילכתא כוותיה דרב חסדא כששיבר בה עצם מכלל דרב חסדא אע"ג דלא שיבר בה עצם אלא במאי איפגים אימא בעצם דמפרקת איפגים הוה עובדא וטרף רב יוסף עד תליסר חיותא כמאן כרב הונא *ואפילו בקמייתא לא כרב חסדא ולבר מקמייתא ואיבעית אימא לעולם כרב הונא דאי כרב חסדא מבדי מתלא תלינן ממאי דבעצם דמפרקת דקמייתא איפגים דלמא בעצם דמפרקת דבתרייתא איפגים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי רב כהנא מצריך בדיקותא בין כל חדא וחדא כמאן כרב הונא ולמיפסל קמייתא לא כרב חסדא ולאכשורי בתרייתא אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם *עד אחד נאמן באיסורין אי הכי מעיקרא נמי לא האמר רבי יוחנן *לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם מנא הא מלתא דאמור רבנן אוקי מילתא אחזקיה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אמר קרא *ויצא הכהן מן הבית אל פתח הבית והסגיר את הבית שבעת ימים דלמא אדנפיק ואתא בצר ליה שיעורא אלא לאו משום דאמרינן אוקי אחזקיה מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודילמא כגון שיצא דרך אחוריו דקא חזי ליה כי נפק אמר ליה אביי שתי תשובות בדבר חדא דיציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה ועוד אחורי הדלת מאי איכא למימר וכי תימא דפתח ביה כוותא *והתנן *בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו א"ל רבא דקאמרת יציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה כהן גדול ביום הכפורים יוכיח דכתיב ביה יציאה ותנן *ויצא ובא לו דרך כניסתו ודקאמרת בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו הני מילי היכא דלא איתחזק אבל היכא דאיתחזק איתחזק תניא דלא כרב אחא בר יעקב ה) ויצא הכהן מן הבית יכול ילך לתוך ביתו ויסגיר תלמוד לומר אל פתח הבית אי פתח הבית יכול יעמוד תחת המשקוף ויסגיר תלמוד לומר מן הבית עד שיצא מן הבית כולו הא כיצד 'עומד בצד המשקוף ומסגיר ומניח שאם הלך לתוך ביתו והסגיר או שעמד בתוך הבית והסגיר שהסגרו מוסגר תלמוד לומר והסגיר את הבית מכל מקום ורב אחא בר יעקב

כגון

ומאי שנא· הא ספק והא ספק : **הלכתא כרב חסדא**· דחייסינן לעור ועל ידי היה מעשה והורה לי רבינו יעקב ב"ר יקר בטוף לאיסור : **מכלל דרב חסדא אפילו כשלא שיבר כה עצם**· לאחר שחיטה מכשיל מדאלטריך למימר הלכתא כרב הונא כשלא שיבר מכלל דפליג רב תורה אור חסדא עליה : **בעצם מפרקת**· לאחר שחיטה שנגע בעצם הלאחר והיא המפרקת דכתיב (שמואל ב ד) ותסבר מפרקתו ולא סבירא לן כוותיה למחלי לקולא דהכיא נגיעה דעצם מפרקת לא פגומה לסכין מפי מטור אבל שבירת עצמות ב) בהמה ודאי תלינן : **תליסר חיותא**· שלא בדק בין זו לזו ולאחר שחיטה כולן נמצאת פגומה : **כמאן**· ס"ל : **כרב הונא ואפילו בהמה קמייתא**· נמי מרפה דחייסינן לעור ולשון בעיא הוא : **לא כרב חסדא**· ומשום עצם מפרקת דקמייתא מרפיהו לכולהו בתרייתא : **מבדי מיתלא תלינן**· דהא ודאי נגיעת סכין במפרקת לא פגומה מפי מטור שהרי לינו מכה עליו בכח ואפילו הכי תלי ביה לקולא הלכך כי שחטו בהמות טובא תלי נמי רב חסדא במפרקת דבתרייתא ומכשר להו : **למפסל קמייתא**· בעיא היא ודאי דמצריך בדיקה לאחר שחיטה הראשונה מיד משום דאי משכח לה פגומה טריף לה כרב הונא : **לא כרב חסדא**· ס"ל דלא חיים לעור ומצריך בדיקה שאם תמצא פגומה יתקנגה ויהיו אחרונות ויקח כשרות עם הראשונה דאי לא בדק ושחטו ליה לאידך ומשכח לה פגומה חייסינן למפרקת דקמייתא ואסירי בתרייתא ולית ליה הא דאמרן לעיל מכדי מתלא תלינן כו' ואע"ג דמסיגיא הכי דיחויא בעלמא הוא כלומר לעולם אימא לך כרב חסדא סבירא ליה לאבל רב כהנא ודאי כרב הונא קאמר למפסל קמייתא כדאוקמינן לעיל הלכתא כוותיה והשוחט אפילו בהמה אחת צריך לבדוק הסכין אחר שחיטה ואם שחט הרבה ולא בדק בינתיים ואחר כך נמצאת פגומה אף הראשונה אסורה : **אי הכי**· דמשום הא דבעי למשחטיה קא בדיק הוי ליה בדיקה דקודם שחיטה וחיבעי חכם להראות לו את הסכין ב) דילפינן (לקמן יז:) מושחטתם בזה ואכלתם ומדלא בעי ג) למחוי לחכם ס"מ לאו בדיקה דקודם שחיטה חייב ליה : **עד אחד נאמן באיסורין**· דכל יחיד ויחיד אמינתא תורה וזבחתם מבקרך ומצאתם* ושחטת את בן הבקר (ויקרא ח) ואכלי הכהנים על ידו ולא הזקיקו להעמיד עדים בדבר ולא אלריכה

[ב"מ נב:]

תורה עדים אלא לענין ממון לו מיתה בית דין ולעדיות דגמרינן (ניפין ג·) דבר דבר מממון: **אמר רב יוחנן**·תיובתא הוא: **הא דאמור רבנן כו'**· במקומות הרבה סמכו על החזקה לאסור ולהתיר כי ההוא דלעיל : **ולא הכהן וגו'**· דבעינן דיפוק מכל הבית ואח"כ יסגיר את הדלת ואע"ג דאיכא לאמר עד דנפיק ואתי בגיר ליה ד) שיעוריה מבגרים ומגלא שלא היה נגע בשעת הסגר ואין הסגרו דכמאן דליתיה דמי : **ועוד אמורי הדלת**· אם היה נגע אמורי הדלת קודם הסגר : **אין פותחין בית אפל**· שצריך לפתוח לו חלונות לראות הנגע פוטרין אותו לגמרי כדכתיב (ויקרא יד) כנגע נראה לי בבית לי ולא לאורי שאם עמד במקום אפל ונגיע שם להדליק את האר אינו נגע : **כהן גדול ביום הכפורים**· כשהוא יולא מבית קדשי הקדשים לאחר הולאת כף ומחתה כתיב ויצא ועשה עולתו וגו' באחרי מות : **ותנן**·במסכת יומא (דף נב:) : **ילא ובא לו דרך כניסתו**· פניו כלפי לפני ולפניס כדרך שנכנס כך מחזר ויולא דרך אחוריו : **דלא אתחזק**· כל זמן שלא ראה הכהן את הנגע במראותיו שהיה מקום אפל ואין מראהו ניכר אבל נגע שעומד אחורי הדלת וכבר הכיר שהוא נגע ואין צריך חנון אלא להעמידו בחזקתו פותחין : **תניא דלא כרב אחא בר יעקב**· דאמר דלא מוקי אחזקתו אלא בילא דרך אחוריו דחזי ליה עד שעת הסגר דהכא קתני שאם הלך לביתו והסגירו הסגר והכא ודאי ליכסי נגע מיניה אמר ליה וכו' כרב הונא דמצריך בדיקותא בין כל חדא והדא כלומר דצריך לבדוק הסכין ואי לא בדק פסול אפי' קמייתא

[ניפין כב ג·]

[לקמן יז:]

[יומא נב:]

סנהדרין לב· נגעים פ"ב מ"ב

[יומא נב:]

[ב"מ נב:]

ל) נגעים פי"ב מ"ז נדרים ט:

שיטה מקובצת

ה) אבל שבירת עצמות בכח בהנאה ודאי תלינן: ב) להראות לו את הסכין דילפינן לקמן נ"ב לכל חיותא דילפינן ג) מושחטתם לקמן: ג) מושחטתם בזה ואכלתם ומדלא בעי וכו' נ"ב נ"א דפהי דקמייתא מתכשרא דלחיותא חדא בדיק סכינו אלא לאחריני לא יצא חכם אלא מדלא בעי חכם לאחריי בין כל חדא וחדא אלא לחיותא קמא לחודה ש"מ לאו בדיקה וכו' : ד) דלמא עד דנפיק ואתי בגיר ליה שיעור הנגע מבגרים : ה) חוץ מחוטמו מהור דהבא אל הבית אמרה רחמנא דרך ביאה ויש לחלק וכו' :

וכ"ל הגיה כאן מ"ב ע"ש חבל תרוך כגון שהיה כיתו סמוך לפם ועיין במרדכי דף מ:וסמ פי' רס"י בע"ש

רבינו גרשום

מאי שנא דספק שהה כו' דטרפה ומ"ש בסכין דאמרינן בחזקת היתר עומדת וכו' : והלכתא כוותיה דרב הונא בשלא שיבר כלומר דאמרינן בעור של צואר בהמה מבלל דרב חסדא אע"ג דלא שיבר הוא אינה כשרה ה) כלומר בעצם דמפרקת איפגים: לעולם בקמייתא דאמר בעור דאי כרב חסדא דאמר בעצם דמפרקת איפגים מיבדי מיתלא תלינן דילמא בעצם מפרקת דבתרייתא איפגים אלא דמשמע כרב הונא ומשום הכי טרף כולהון: אמר ליה וכו' כרב הונא דמצריך בדיקותא בין כל חדא והדא כלומר דצריך לבדוק הסכין ואי לא בדק פסול אפי' קמייתא

דאמרינן בעור של קמייתא איפגים : לא כרב חסדא ולאכשורי בתרייתא'דאמרינן בעצם דמפרקת דבתרייתא איפגים: אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם' כלומר דמצריך בדיקותא אכל חדא וכו' עד אחד נאמן באיסורין' כלומר במבמה עצמו סגיא אי הכי מעיקרא נמי לא תיבעי כלומר השתא דאמרת עד אחד נאמן באיסורין ובמבמה עצמו מני מעיקרא נמי לא יהא צריך להראות סכין לחכם : מנא הא מילתא דאמור רבנן אוקמי מילתא אחזקתי' כלומר כדאמרינן לעיל העמד מטא על חזקתו וכו' דכתיב ויצא הכהן מן הבית והסגיר את הבית שבעת ימים · ר"מ דילמא איתבצר שיעוריה ליה מן הנגע)ועכשיו אין בו דיינו של נגע דהוא פחות מבגרים ולא צריך להסגיר אלא תדע דאוקמי מילתא אחזקתיה דלא בצר כלומר וצריך להסגיר · א"ל רב אחא ודילמא שיצא דרך אחוריו דקא חזי ליה כדנפיק דלא בצר כלל דמשום הכי צריך להסגיר אלא עדיין אומר אני דלא אוקמי מילתא אחזקתיה אמר אביי שתי תשובות בדבר חדא דכתי' ביה יציאה וכו' אלא תדע דאע"פ דלא ראה(תדיר)[אמרינן] דמוקמי מילתא אחזקתיה ועוד אחורי הדלת דלא ראה כלל מי איכא למימר כגון שיצא דרך אחוריו כו' אלא תדע דאוקמי מילתא וכו' וכי תימא דפתח ליה כוותא לא' לראות נגעו כלומר דאתה יכול לאקשי לי דתדיר ראה ולא אוקמי מילתא אחזקתיה · והא תנן אין פותחין אלא תדע דאוקמי מילתא אחזקתיה : א"ל רבא דקאמרת יציאה דרך אחוריו וכו' כהן גדול יוכיח דשמה יציאה ומשום הכי אוקמי מילתא אחזקתיה'(אלא) [אבל] אי דלא קא חזי ליה לא אוקמי מילתא אחזקתיה'דקאמרת אין פותחין לו לחלונות לראות וכו' הני מילי היכא דלא איתחזקא שיש בו נגע אבל היכא דאיתחזק שיש בו נגע איתחזק כלומר שכולין לפתוח לו חלונות ולא מצית מחכא למילף דאוקמי מילתא אחזקתיה:תניא דלא כרב אחא בר יעקב מה דאמרינן לומן כלומר רב אחא בר יעקב לא ס"ל דאוקמי מילתא אחזקתיה'ובהא ברייתא (דאינן) [חוזנן דאמרינן]'דאוקמי מילתא אחזקתיה דאפי' הכהן הלך לביתו ולשם צוה להסגירו מוסגר [אלמא]דאמרינן אוקמי מלתא'ורב אחא בר יעקב דלא סבירא ליה דאוקמי מילתא אחזקתיה הוא סבר אדהכי

ה) נלקח דתכר כאן ול"ל אלא כמאי איפגים ומשני כעצם המפרקת איפגים כלומר וכו' · כ) ועכשיו אין מוהג בו דין נגע דהוא פחות מבגרים ואינו צריך לבדוק ·

כגון דקיימי דרא דגברי· האחד עומד במפתן ורואה ומגיד לזה וזה לזה עד הכהן דלא בציר: **מנא הא מילתא**· יודעי דחייבי במנא הא מילתא דחזקה נקט נמי הא: **מנלן**· בתמיה: **דטמא חנויות**· כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה וגמלא בשר באחרן הלך אחר הרוב דהא קמן חזינא דרובא דרובא

דהיתירא: וסנהדרין· דתנן (סנהדרין דף מ·) י"ב מזכין וי"ח מחייבין זכאי: **קטן וקטנה**· דפליגי רבנן עליה דר"מ ביבמות (דף סח·) דתנן "יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה ולא חייסינן שמא תמלא אילונית או הוא סרוס וגמלא פוגע בחמיו אלא במקום מצוה דבעי להקים לאחיו אם הכלי לאו בר הכי הוא אלא אמרינן זיל בתר רוב קטנים דעלמא דאינם סריסים והייו רובא דליתיה קמן: **אחיא מריעא של עולה**· שאין יכולין לאחוזתו ולבדוק בקרום של מוח שמא ניקב והוא אחת מי"ח טרפות משום דכתיב (ויקרא ה) ונתח אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחיה שאסור לחתוך נתחיה אחד לשנים וקרבן טרפה פסולה בשמעתא קמייתא דמנחות (דף ה:) שכשהוא אומר למטה מן הבקר שאין ח"ל אלא להוציא את הטרפה: **דפלי ליה**· ד) קורעו וחולהו ולא יבדיל: **פלי**· פרטי"ר בלע"ז: ה) **לייף**· מחובר תרגום וחברת* ותלפף: **גומרתא**· גחלת: **וקלי ליה**· לעצם הגולגולת לבדוק ליה לקרום: **המתחך בגידין**-אע"פ דקשין כעצמות: **מאליה**· המקריב שלמים או חטאת מכבש ואיל קרב אליה עם האימורים מן הכליות ומטה לגד הזנב והזנב קרי ליה אליה ו): **חוט השדרה**· שנפסק טרפה וכולהו תגנהו בחלו טריפות (נקמן מב·): **דמתאי פסק ליה**· שמפיל לחוסכה סמוך לזנב שאפילו נפסק החוט בחוטו אליה אין הבהמה נטרפה בו כדאמרינן בחלו טריפות (שם מה·) עד היכן חוט השדרה עד בין הפרשות דהייו כנגד הירכים שהחוט מתפצל שם לג' אחד פורש לגד עצם ימין האליה שקורין הנק"ם בלע"ז והשני לשמאלו והאמצעי הולך כדרכו עד סוף הזנב ומבין הפרשות והלאה לא מתקרי חוט השדרה להטריף בו שכבר ז) הבהמה נסמך על ירכה ולא על אליה ואין צריך לחוטו והא נמי מבין הפרשות ולמטה פסיק לה לאליה ובודק כל החוט הנשאר מבין הפרשות ולמעלה עד המוח של ראש שהוא יולא משם: **מקום שהכליות יוצאות**· למעלה מן הפרשות הוא בברכות (דף ספ·) אמרינן לב מבין כליות יוצאות: **היכא דלייף**· שמחובר מבחוץ לגד הגב ואינו פותח לגד הגב החלל מבקע את השדרה כולה לארכה: **שלמה הוה**· אפילו לאחר עריפה עולמית אלמא לא מצינו למיתבר גרמי ולמיבדק אי טרפה היא דיניה אחריני: **מאי נפקא מינה**· אי טרפה היא הא לאו קרבן הוא והטרופה ח) לא נפקא אלא שהתא לעולם כעין עריפה שלא יתחנה לאחרין אבל טרפות מחייס לא שמטינן מינה: **אלמר** ט) **ר' יצחק**· בקדושין (דף מי·) לענין לאסור בהנאה: **כפרה כתיב בה בקדשים**· כפר לענמך ישראל מה קדשים אסורין בהנאה אף היא אסורה בהנאה וה"ל לענין טרפה מהתם מיפוק: **כשהיא שלמה**· שלא יתחנה: **חטאת קרייה רחמנא**· (במדבר יט) למי נדה חטאת היא: ודילמא

דקיימי דרא דגברי· אחד עומד לשם בשעת הסגר ורואה שלא חסר אדם רואה לפרש באותו ענין שאף הכהן עצמו היה יכול לידע: **מנא** הא מילתא דאמור רבנן זיל בתר רובא· וא"ת כיון ז) דאמרינן זיל בתר חזקה כ"ש בתר רובא דרובא וחזקה רובא עדיף* וי"ל דלרב אחא בר יעקב בעי דלא קיים ליה חזקה מקרא ולמאי דמפרש רבינו חיים דהא דרובא עדיף מחזקה לא יא) מסברא אלא יליפינן מפרה אדומה דאזלינן בתר רובא אע"ג דאיכא חזקה כנגד הרוב דאוקי גברא שמזין עליו בחזקת טומאה אחי שפיר הכא: **אבל** היכא דלייף ליה לן בה· מקשין אמאי לא יליף מכל קרבנות דדהו שבת ולא חייסינן שמא ימלא קרבן טרפה ונמלא שחלל שבת וכ"ל דאין יכול להוכיח משם דאיכא למימר דמספק נמי אמר רחמנא דלדחי שבת מלות קרבן כמו שבפיקוח נפש אמרינן בספ"ק דכתובות (דף עו:) דלא הלכו בו אחר הרוב: **דמנה** גומרתא כו'· ואפילו חל ערב פסח להיות בשבת מלאכה שאי אפשר לעשות מע"ש דוחה את השבת: **אתיא** מעגלה ערופה· תימה דלא דחי גבי פרה ועגלה כיון דלייף ליה לן בה וי"ל *דמשמע דבשעת שריפה ולאחר עריפה תהיה שלימה כמו בשעת שחיטה ועריפה:

הערופה כשהיא שלמה· לקמן בפרקין (כד·) דרשינן נמי מהערופה זאת בעריפה ואין אחרת בעריפה ובסוף פרק כל הבשר (נקמן קיח·) גבי דבר שנעשה מצותו יב) אמר תרי מיעוטי כתיבי ושמו הערופה וי"ל דמהערופה משמע שפיר ההוא מיעוטא דזאת בעריפה ומדסמך העגלה להערופה דרשינן העגלה שלמה: **אתיא** מפרה אדומה· וא"ת כיון דפרה בת שתי שנים א"כ דילמא הייו משום דאוקמיה אחזקה שאינה טרפה למ"ד *טרפה אינה חיה ומיהו כאן י"ל דאיכא חזקה אחרת כנגדה דהעמד טמא על חזקתו אבל לקמן דיליף מעדים זוממים קשה וי"ל דכל חזקה שלא בתברה ולא נודעה אפילו שעה אחת לא אזלינן בתרה ויש ללמוד מתוך כך הלכה למעשה דאם עשה גזיות מכמה בהמות ואח"כ נשחטה האחת ונמצאת טרפה שכולם אסורות דאין לי להעמיד פרה אחזקתה ונומר שנשחטה הוא דנטרפה מיהו בטרפה מחמת שהריאה היא שברוכה דאם היייו בקיאין לבדוק אפשר שהיה לה היתר אין לאסור דהוה ליה ספק ספקא ספק אינה טרפה א) ואם תמצא לומר טרפה אימא דאחר כך נטרפה: **חטאת** קרייה רחמנא· תימה דלא קאי אחי טעמא ברים אין מעמידין (ע"ז כג·) דדייק התם גבי פלוגתא דרבי אליעזר ור' יהושע עד כאן לא פליגי אלא בחשמל אבל היכא דודאי רבעה פסולה ש"מ דפרה קדשי מזבח היא ומשני דשאני פרה דקרייה רחמנא חטאת אלא מעתה תפסל ביולא דופן אלמה תניא הקדישה ליולא דופן פסולה ור"ש מכשיר פירוש ואי איתא להאיא דרשה דחטאת מסתמא אקרא לא הוה פליג ר"ש ומסיק אלא שאני פרה דאיכא דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסלין בה לכך פסולה ברביעה וביולא דופן כשרה ורבנן דפסלי ביולא דופן משום דסברי דקדשי מזבח היא ומיהו על כרחך אי אפשר לפרשה כן דבכל דוכתא אמרינן שאני פרה דקדשי בדק הבית היא א"כ הוה אתי כר"ש ונראה לפרש דהכי פריך אלא מעתה תפסל ביולא דופן ופריך לכולהו טעמי בין נפרש דטעמא דרביעה משום דקדשי מזבח היא בין נפרש משום דחטאת קרייה רחמנא דמסתמא ר"ש לא פליג אדרבותיו רבי אליעזר ורבי יהושע ומשני שאני פרה דאיכא גרסינן אלא ובספרים לא היה כתוב אלא שבקונטרס הגיה וכתב ה"ג אלא וטעמא דחטאת קרייה רחמנא לעולם קאי אדרבנן דפסלי ביולא דופן ואם תאמר לרבי שמעון

כגון דקיימי דרא דגברי ואמרי ל) כדקאי קאי מנא הא מילתא דאמור רבנן זיל בתר רובא °אחרי רבים להטות ג) *רובא דאיתא קמן כגון ט' חנויות וסנהדרין לא קא מיבעיא לן כי קא מיבעיא לן רובא דליתיה קמן כגון קטן וקטנה מנלן א"ר אלעזר (סימן זמן שבח מכנש) אתיא מרישא של עולה דאמר קרא °ונתח אותה לנתחיה אותה לנתחיה *ולא נתחיה לנתחים וניחוש שמא ניקב קרום של מוח אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא ממאי דילמא דפלי ליה ובדק ליה ואי משום אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחים ה"מ היכא דחתיך ליה לגמרי אבל היכא דלייף לית לן בה מר בריה דרבינא אמר אתיא משבירת עצם בפסח דאמר רחמנא °ועצם לא תשברו בו וניחוש שמא ניקב קרום של מוח אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא ממאי דלמא דמנח גומרתא עליה וקלי ליה ובדיק ליה דתניא ג) *המחתך בגידים והשורף בעצמות ²אין בו משום שבירת עצם ר"נ בר יצחק אמר אתיא מאליה דאמר רחמנא °חלבו האליה תמימה וליחוש שמא נפסקה חוט השדרה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דמתתאי פסיק לה °לעומת העצה אמר רחמנא *°מקום שהכליות יוצאות ממאי דלמא דפתח לה ובדיק לה ואי משום תמימה הני מילי היכא דחתכה לגמרי אבל היכא דלייף לית לן בה רב ששת בריה דרב אידי אמר אתיא מעגלה ערופה דאמר רחמנא °הערופה כשהיא שלמה תיהוי וליחוש דלמא טרפה היא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא מינה הא *אמרי דבי רבי ינאי °כפרה כתיב בה בקדשים רבה בר רב שילא אמר אתיא מפרה אדומה דאמר רחמנא °ושחט ושרף מה שחיטתה כשהיא שלמה אף שריפתה כשהיא שלמה וליחוש דילמא טרפה היא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא מינה חטאת קרייה רחמנא רב אחא בר יעקב אמר אתיא משעיר המשתלח דרחמנא אמר °ולקח את שני השעירים °שיהו שניהם שוים וליחוש דילמא

[ב"מ נמ"ל]

[ב"מ נמ"ל]

[ב"מ נמ"ל]

פ א מיי' פ"ג מהלכות עבודת יום"כ הלכה ז:

פא ב מיי' פ"ב מהלכות עבודת הלכה ב:

[וכ"ל מנחות נא:]

[יומא סג: תמורה ו:]

יומא סז:

[סוטה כז:]

[כתובות יג: נדה ג:]

מכות ה:

[לקמן כח:]

[נעיל ו' וסס נסמן]

[עי' תוס' לקמן כתובות"ס אלא כי מממסם]

[סנהדרין עמ:]

[ועיע תוס' סנהדרין פ: ד"ה כגוקלין ותוס' עמוס עגעגל יכוף ד"ה לפי' לתמ]

דלים ליה דחטאת קרייה רחמנא מנא ליה דטרפות פוסל בה וי"ל דנפקא ליה מדכתיב תמימה כדדרשינן בפ"ק דמסכת ע"ז (דף ו') דכת גופיה לאו טרפה הוה מדכתיב תמים ורבנן אלטריך תמימה לכדדרשינן בספרי תמימה דאף שתי שערות שחורות פוסלות בה ולרבי שמעון תרתי ס"מ מדכתיב תמימה ג) בין אדומה לאבר אין בה מום ועוד יש לומר דבפסול התלוי בגופה מודו כולי עלמא כדתנן (פרה פ"ד מ"ו) שחטה שלא לשמה פסולה והייטו מחטאת היא ובספרי נמי *דרשינן חטאת היא דמוטעלין בה וכמה דרשות ואם תאמר בכל דוכתין דמשני קדשי בדק הבית ג) אמאי לא תשיב ליה כקדשי מזבח משום דחטאת קרייה רחמנא ויש לומר דבכל דוכתין מסלק לה בקושיא אחריתי ובפרק אלו קדשים (תמורה כ:) דקאמר דאין פרה עושה תמורה משום דקדשי בדק הבית היא כיון דנפקא ליה בגוף הפרה לא שייך דרשה דחטאת קרייה רחמנא ובבכורות (דף כה:) נמי דקאמר דאין בה איסור גיזה ועבודה לאחר שנפדית משום דקדשי בדק הבית היא ולא הויא כפסולי המוקדשים שנפדו משום דלאחר פדיון אתין תורת פרה עליה לא קרייה רחמנא חטאת אי נמי מה שנפדית הייטו משום דלב בית דין מתנה עליה דאי לא הוצרכה הא לדמיה כדאמרינן בפרק קמא דשבועות (דף יח.): *ושחט וסרף • אע"פ שיש פסוק אחד בינתים מכל מקום משמע וסרף את הפרה כמו שהיתה בשעת שחיטה מלא כתיב וסרף אותה: כגון שהיו אבין ואמו תבושים בבית האסורין • ועוד הוה מצי למידק ודילמא משום דאתיין בתר חזקה דהעמד האם בחזקת לדתה: ורבי תימא דבדקין ליה • מקשין דילף מרוצח גופיה דאתיין בתר רובא דדילמא הרוצח הוא טרפה וטרפה שהרג את הנפש פטור* ושמא אתיין בתר רובא מדלא חיישינן להרוג את הטרפה לא נילף בעלמא ועוד נראה לי דטעמא דטרפה שהרג פטור דהייט נמי דלא אכל בשרא משום דשמא נקב קא שחיט: משום דהוי עדות שאין אדם יכול להזימה ואי קטלינן עדים כשהוזמו לא שפיר קטלינן ואם כן אין להוכיח אלא ד) במאי דקטלינן לעדים ולא חיישינן דלמא הך דאסהידו ביה טרפה הוה כדקאמר בסמוך וכן מצינו בשם רבינו מנחם הקדוש אך קשה לי מאי קאמר וכי תימא דבדקין ליה הא מכל מקום הויא ליה התראת ספק אי לא אתיין בתר רובא ושמא קסבר דשמה התראה: **ליחוש** דלמא במקום שייך נקב הוה • אין להקשות משכחת לה כגון שהטביעו בנהר דאפשר בתר הכי למיבדקיה דהא קרא בכלי עץ ובכלי ברזל ואבן כתיב אבל קשה דמשכחת לה כגון שהיה קרוס של מות מגולה ולולו שהיה שלם ובא זה ונקבו והרגו ויש לומר דדוחק הוא להעמיד הפסוק בכך ואם תאמר אפשר דבכל דוכתין הוא דלא אפשר רבי עקיבא לאוקמי קרא שהיה קרוס מותו מגולה ונקבו כדפירשנו ורשב"ג דפליג עליהו ואמר אף הם מרבים שופכי דמים בישראל אפילו חייב למיטעמא מ"מ תשיב ליה לא אפשר דדוחק הוא להעמיד הפסוק בכך ה) ועוד אור"ת דאף על גב דאי לא שייליגן קטלינן ליה דסמכינן אדובא היכא דלא אפשר דשייליגן להו ואמרי דלא ידעי פטור מידי דהוה אסייף ואריגר* דאי לא שייליגן להו חייב ואי שייליגן להו ואמר אחד בסייף ואחד ו) באריגר פטור אע"ג דבסייף ואריגר כשאומרים אין אנו יודעין חייב עד דמכחשי אהדדי הייטו משום דסייף ואריגר לא שייך כל כך בגוף העבודה דמה לי הרגו בסייף ומה לי באריגר אבל במקום שייך נקב הוה דשייך לגוף העבודה טפי אי בדקינן להו ואמרו אין אנו יודעין פטור ואחד אומר כלו שחוריס ואחד אומר כלו לבנים דלא שייך לגוף העבודה אע"פ דמכחשי אהדדי חייב הקשה רבינו יצחק ברבי מרדכי דהכא יליפינן מרוצח ועדים זוממים דלחלינן בתר רובא אף בדיני נפשות וכן מוכח בריש פ' בן סורר ומורה (סנהדרין דף מט:) ובאלו הן הנשרפין (שם דף עט:) אמרינן נסקלין בנשרפין ידונו בסקילה הקלה אע"ג דרוב נשרפים ניכהו ומיהו ר"ת דכיון דממה נפשך הוא שהרג לענין אחיו מיתה הוא שהרג לא חלינן בתר רובא ועוד יש לומר דהוי קבוע ומחזקא על מחזקא דמי והא דפריך התם מעיקרא כי הוה תני הנשרפין בנסקלין תיפוק ליה דרובא נסקלין ניהו הכי פירוקו לכל הפחות לא גרע משום דהוי רובא דנסקלין* **ודילמא** הך דאסהידו ביה טרפה הוה • ואם תאמר דחובשים אותו י"ב חדש ואם יהיה לאו טרפה הוא ויש לומר דשמא קסבר טרפה היה ועוד נראה לי דאי אין אורגין העדים כשהוזמו אלא אחר י"ב חדש דדילמא הך דאסהידו ביה טרפה א"כ גם אותו שמעידין עליו אין להורגו עד לאחר י"ב חדש וכיון דלא בא להורגו אלא אחר י"ב חדש א"כ לא יהרגו הם אף לאחר י"ב חדש דדילמא נעשה טרפה הך דאסהידו ביה בסוף י"ב חדשים והרי לא בא אלא להרוג את הטריפה: **לרבי** מאיר דחיים למיעוטא כו' • מדקאמר לרבי מאיר ולא קאמר היכי אלטלין משמע דלא קיימא לן כר' מאיר דחיים למיעוטא וקשה דבפרק הלוקח בהמה (בכורות כד:) פסיק רבי יוחנן כרשב"ג דאמר הלוקח בהמה מניקה מן העובד כוכבים דפטורה מן הבכורה כשבנה כרוך אחריה משום דלא מרחמא ליה אא"כ ילדה אבל מעטא חצב לא מיפטר אע"ג דרוב בהמות אינן חולבות אא"כ יולדות אלמא חיישינן למיעוטא אע"ג דליכא חזקה בהדי מיעוטא דאי אמרינן אוקי בהמה בחזקת שלא ילדה אלרבה העמד וולד בחזקת שאינו קדוש בבכורה שהיה חולין במעי אמו ז) ויש לומר דרבי יוחנן לא פסיק כוותיה אלא בהא דלא מרחמא אלא אם כן ילדה: ונפקא

ודילמא חד מינייהו טריפה הוא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא לן מינה הא *אין גורל קובע לעזאזל אלא בדבר הראוי לשם וכי תימא דבדקינן ליה והתנן **לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה אברים אברים רב מרי אמר אתיא °ממכה אביו ואמו דאמר רחמנא קטליה °וליחוש דלמא לאו אביו הוא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא *ורוב בעילות אחר הבעל ממאי דלמא כגון שהיו אביו ואמו חבושים בבית האסורין אפילו הכי *אין אפוטרופוס לעריות רב כהנא אמר אתיא מהורג את הנפש דאמר רחמנא קטליה וליחוש דלמא טרפה הוה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דבדקינן ליה הא קא מינוול וכי תימא משום איבוד נשמה דהאי נינווליה וניחוש שמא במקום סייף נקב הוה רבינא אמר אתיא מעדים זוממין דאמר רחמנא °ועשיתם לו כאשר זמם וגו' וליחוש דלמא הך דאסהידו ביה טרפה הוה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דבדקינן ליה והתניא *ברבי אומר °לא הרגו נהרגין הרגו אין נהרגין רב אשי אמר אתיא משחיטה עצמה דאמר רחמנא שחוט ואכול וליחוש *שמא במקום נקב קא שחיט אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא אמר רב אשי אמריתא לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמרי לה רב כהנא קמיה דרב שימי ואמר ליה ודלמא היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר דאי לא תימא הכי *לר"מ דחייש למיעוטא °הכי נמי דלא אביל בישרא *וכי תימא הכי נמי

פסח

ודילמא חד מינייהו טריפה הוה • אי דעזאזל טרפה הוה דבשלמא הך דלקמן בדיק ליה לאחר שחיטה אלא תבירו משתלח לעזאזל ואין נשחט: **אין הגורל קובע לעזאזל אלא בראוי לשם** • שהרי בשעת הגורל אין יודע איזה יעלה לשם הילכך שמטינן ממילא דטרפה לא מייתין: **בדקינן ליה** • לאחר דחייטו לעזאזל: **אברים אברים** • ואם לא מצי בדק ליה דאין יכול לידע איזו שבירה מחייב: **קטליה** • הורגהו: **בכיתי האסורין** • שם עבדתו אמו ואין לחוש שמא בא עליה אחר שנתיבן לבדם היו עד הוכר הטובר: **טרפה הוה** • ההרוג ואין זה רואי ליהרג דגברא קטילא שמות קטיל: **וכי תימא משום איבוד נשמה** • דהאי רוצח דלא ליתות משום דבעינן שנפטו הנעלה והנילו בעדה (במדבר לה): **נינווליה** • דהאי נהרג ואי לאו משתכח טרפה יהרג רוצח זה: **ואמאי** • ליחוש במקום שייך שהרגו בה נקב היה תחלה וטרפה הוא וגברא קטילא קטיל: **וכי תימא דבדקינן ליה** • כלומר דבשהרג על ידי עדותן ואח"כ הוזמו מישתעי קרא ובבדקיה קודם שנהרגו: **ותניא ברבי אומר** • לא ידענן מנו אלא אחד גדול בדורו היה ועל שם כך נקרא ברבי דתשכחן בכילד מעברין בעיבורין (דף נג:) אמר רבי אומנית ברבי ובפ"ב (לקמן כחי) רבי אלעזר הקפר ברבי: **הרגו** • קודם שהוזמו: **אין נהרגים** • דכתיב כאשר זמם ולא כאשר עשה: **אתיא משחיטה עצמה** • דאיירי בה עד השתא: **דלמא במקום נקב קא שחיט** • נקובת הושט במשהו אבל גרגרת בדוכא ואם הסרה בכאיסר טרפה באלו טרפות (לקמן דף מה:): **היכא דאפשר** • לעמוד על בירור בודקין ולא סמכינן אדובא ולריכין לבדוק בהמה מכל י"ח טרפות אי נמי כגון קטן וקטנה דאפשר לנו להמתין עד שיגדלו ונדע שאינו סרים ממתין והגך טולהו משום דלא אפשר הוא ס): **ורבי מאיר** • דלא חזיל בתר רובא הכי נמי דלא אכל בשרא משום דשמא נקב קא שחיט: פסח

לא שפיר קטלינן ואם כן אין להוכיח אלא ד) במאי דקטלינן לעדים ולא חיישינן דלמא הך דאסהידו ביה טרפה הוה כדקאמר בסמוך וכן מצינו בשם רבינו מנחם הקדוש אך קשה לי מאי קאמר וכי תימא דבדקינן ליה הא מכל מקום הויא ליה התראת ספק אי לא אתיין בתר רובא ושמא קסבר דשמה התראה: **ליחוש** דלמא במקום שייך נקב הוה • אין להקשות משכחת לה כגון שהטביעו בנהר דאפשר בתר הכי למיבדקיה דהא קרא בכלי עץ ובכלי ברזל ואבן כתיב אבל קשה דמשכחת לה כגון שהיה קרוס של מות מגולה ולולו שהיה שלם ובא זה ונקבו והרגו ויש לומר דדוחק הוא להעמיד הפסוק בכך ואם תאמר דלא אפשר רבי עקיבא לאוקמי קרא שהיה קרוס מותו מגולה ונקבו כדפירשנו ורשב"ג דפליג עליהו ואמר אף הם מרבים שופכי דמים בישראל אפילו חייב למיטעמא מ"מ תשיב ליה לא אפשר דדוחק הוא להעמיד הפסוק בכך ה) ועוד אור"ת דאף על גב דאי לא שייליגן קטלינן ליה דסמכינן אדובא היכא דלא אפשר דשייליגן להו ואמרי דלא ידעי פטור מידי דהוה אסייף ואריגר* דאי לא שייליגן להו חייב ואי שייליגן להו ואמר אחד בסייף ואחד ו) באריגר פטור אע"ג דבסייף ואריגר כשאומרים אין אנו יודעין חייב עד דמכחשי אהדדי הייטו משום דסייף ואריגר לא שייך כל כך בגוף העבודה דמה לי הרגו בסייף ומה לי באריגר אבל במקום שייך נקב הוה דשייך לגוף העבודה טפי אי בדקינן להו ואמרו אין אנו יודעין פטור ואחד אומר כלו שחוריס ואחד אומר כלו לבנים דלא שייך לגוף העבודה אע"פ דמכחשי אהדדי חייב הקשה רבינו יצחק ברבי מרדכי דהכא יליפינן מרוצח ועדים זוממים דלחלינן בתר רובא אף בדיני נפשות וכן מוכח בריש פ' בן סורר ומורה (סנהדרין דף מט:) ובאלו הן הנשרפין (שם דף עט:) אמרינן נסקלין בנשרפין ידונו בסקילה הקלה אע"ג דרוב נשרפים ניכהו ומיהו ר"ת דכיון דממה נפשך הוא שהרג לענין אחיו מיתה הוא שהרג לא חלינן בתר רובא ועוד יש לומר דהוי קבוע ומחזקא על מחזקא דמי והא דפריך התם מעיקרא כי הוה תני הנשרפין בנסקלין תיפוק ליה דרובא נסקלין ניהו הכי פירוקו לכל הפחות לא גרע משום דהוי רובא דנסקלין* **ודילמא** הך דאסהידו ביה טרפה הוה • ואם תאמר דחובשים אותו י"ב חדש ואם יהיה לאו טרפה הוא ויש לומר דשמא קסבר טרפה היה ועוד נראה לי דאי אין אורגין העדים כשהוזמו אלא אחר י"ב חדש דדילמא הך דאסהידו ביה טרפה א"כ גם אותו שמעידין עליו אין להורגו עד לאחר י"ב חדש וכיון דלא בא להורגו אלא אחר י"ב חדש א"כ לא יהרגו הם אף לאחר י"ב חדש דדילמא נעשה טרפה הך דאסהידו ביה בסוף י"ב חדשים והרי לא בא אלא להרוג את הטריפה: **לרבי** מאיר דחיים למיעוטא כו' • מדקאמר לרבי מאיר ולא קאמר היכי אלטלין משמע דלא קיימא לן כר' מאיר דחיים למיעוטא וקשה דבפרק הלוקח בהמה (בכורות כד:) פסיק רבי יוחנן כרשב"ג דאמר הלוקח בהמה מניקה מן העובד כוכבים דפטורה מן הבכורה כשבנה כרוך אחריה משום דלא מרחמא ליה אא"כ ילדה אבל מעטא חצב לא מיפטר אע"ג דרוב בהמות אינן חולבות אא"כ יולדות אלמא חיישינן למיעוטא אע"ג דליכא חזקה בהדי מיעוטא דאי אמרינן אוקי בהמה בחזקת שלא ילדה אלרבה העמד וולד בחזקת שאינו קדוש בבכורה שהיה חולין במעי אמו ז) ויש לומר דרבי יוחנן לא פסיק כוותיה אלא בהא דלא מרחמא אלא אם כן ילדה: ונפקא

לקיומי ועשיתם לו כו' ואם העידו עדות שקר דאמרי פלוני הרג את פלוני והוזמו ועדיין לא נהרג הרוצח על מי שהוזמו על פיהם הם עצמם נהרגין דאיכא כאשר זמם ולא כאשר עשה ועכשיו לא איבוד נשמה דעדים זוממים נינווליה לנהרג על פיהן ב) דרוצח דאין הורגין הרוצח העדים זוממין אלא בחייו (של נרצח) של מי שהעידו עליו שהרג ואם נינווליה לא מחני ליה אעפ"כ (לא) קטלינן (את זה) לעדים זוממין אלא דלא בתר רובא: דלמא במקום נקב קא שחיט כלומר שמא תחת העור ניקב הושט או [נפסק] הגרגרת במקום שחיטה: דלמא היכא דאפשר אשר' כלומר לעולם לא אולינן בתר רובא והיכא דאפשר למיבדקא בדקינן ליה והיכא דלא אפשר למבדקיה אולינן בתר רובא: לר' מאיר דחיים למיעוטא כדאמרינן לעיל דחייש למיעוטא' לענין עיסה כלומר משום שהוא גזר רובה אטו מיעוטא כולן פטולות שמיעוטא נקבות אמרינן הכי מכולם אלא

ה) תוס' ד"ה לרבי מאיר ד"ה אלא ד"ה אלא ד"ה אלא

פסח • דאמר רחמנא (שמות יב) ואכלו את הבשר ושלמים דאמר רחמנא (שם כט) ואכלו אותם אשר כופר בהם מלמד שהכפרה תלויה לך באכילה מאי איכא למימר אלא ודאי אכיל דסמיך אכוכא היכא דלא אפשר ואפי' הכי פליג בקבן וקטנה משום דאפשר לדידן נמי היכי ילפינן מיניה [1]אלא ודאי הלכה למשה מסיני ג) (ג) הא דסמכינן אכוכא אפי' היכא דאפשר לי נמי אחרי רבים להטות (שם כג) משמע בין רובא דליתיה קמן בין רובא דליתיה קמן דמאי שנא הא מהאי והא מלתא סמכינן ולא בדקינן כל י"ח טרפות ונקובת הריאה משום דשכיח בה ריעותא בדקינן והיכא דליתרמי ג) דליפרסה ריאה ולא בדק מתאכלא דסמכינן אהא ואדרב הוא דאמר (נעיל דף פ:) נשחטה בחזקת היתר עומדת ואין מפרסמין הדבר: לי דידע דגמיר • שמכיר בו שמלומד בהלכות שחיטה: דידע דלא גמיר • שמכיר בו שאין יודע הלכות שחיטה: פשיטא • דראה מותר דהא לא שהה ולא דרס ולא ראה אסור שמא שהה או דרס: דלא ידע לי גמיר לי לא גמיר ואשמועינן דלא סמכינן אסתמא עד שיהא מכיר בו שיודע: ד)מומחין הן • שאם לא היה מומחה לא היה שוחט: רוב מצויין אצל שחיטה כלומר רוב השוחטין: ה)הלך • בעל הבית: ומלא תרוס • ולא ידע מי תרמו: חזקה שליח ו) עושה שליחותו • כל השלוחין עושין שליחותן ומחזקינן להו בכך מאחר שנתרצו בשליחותם: ואם אין עושה שליחותו אפילו בשחיטה נמי לא • דשמא לא שלחוהו שחט אלא אחר שאינו בקי בהלכות שחיטה: לכי תיכול עלה כורא דמלחא דמלתא כשתמדוד לי כור של מלח בשכר שאומר לך ובדיוהתא בעלמא הוא: אין חזקה כו' אלא אפילו עושה ספק עושה ליט עושה: אי נמי שמע אינש וכו' • אפילו שמע אינש אחר: תורם שלא מדעת אינה תרומה • דשליחות דתרומה מגם אתם אתרבי (*גיטין דף נג:) אתם גם אתם לרבות שלוחכם ומינה מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם: דרך נבלות להשליך לאשפה: מדקאמר רבי נראין דברי ר' יהודה באשפה מכלל דפליג רבי חנינא אפילו באשפה ומדקאמר דברי ר' חנינא בבית מכלל דפליג ר' יהודה אפילו בבית: דכולי עלמא לא פליגי דשרי • דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם: דאסור • דכיון דהשליכם שם ודאי נתבטלה בשחיטתה בשהייה לו בדרסה: אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית • משום דמסרח ואיכא ריח רע: והא אמרת דכולי עלמא וכו' • ומאי נראין דברי פלוגי ז) לו דברי פלוגי והלא שייכה שוין בה: אלא • פשיטא באשפה דקתני היינו אשפה שבבית דפליגי בה ואשמועינן דברי יהודה מבירא ליה: הא אמרת לכולי עלמא שרי • ומאי נראין דברי רבי חנינא דמשמע אבל דברי ר' יהודה אין נראין ל' יהודה נמי שרי בה: אלא פשיטא • מאי בית באשפה שבבית ובה פליגי ואשמועינן רבי דברי רבי יהודה דאסור באשפה שבבית ובסיפא נראין לו דברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי דמתיר באשפה שבבית אם כן קשיא לרבי אדרבי הכי

[נעיל ג:]

[תוספתא פ"ב]

פסח וקדשים מאי איכא למימר אלא היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר ה"נ היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר: א"ר נחמן אמר רב ראה אחד ששחט אם ראהו מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו היכי דמי אי דידע דגמיר למה לי ראה ואי דידע דלא גמיר פשיטא ואלא דלא ידע אי גמיר אי לא גמיר ח) לימא *רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן מי לא תניא *הרי שמצא תרנגולת שחוטה בשוק או שאמר לשלוחו צא שחוט והלך ומצא שחוט [2]חזקתו שחוט אלמא אמרינן [3]רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הכא נמי לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן [4]לעולם דידע דלא גמיר [5]וכגון דשחט קמן חד סימן שפיר מהו דתימא מדהאי שפיר הך נמי שפיר קמ"ל האי אתרמויי איתרמי ליה אידך שמא שהה שמא דרס בעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומר לשלוחו צא ושחוט והלך ומצא שחוט מהו אמר לו חזקתו שחוט האומר לשלוחו צא ותרום והלך ומצא תרום מאי אמר ליה [6]אין חזקתו תרום מה נפשך אי *חזקה שליח עושה שליחותו אפילו תרומה נמי מיואי אין חזקה שליח עושה שליחותו אפילו שחיטה נמי לא אמר ליה *לכי תיכול עלה כורא דמלחא לעולם [7]אין חזקה שליח עושה שליחותו ושחיטה אי נמי (ח) דילמא אינש אחרינא שמע ואזל שחט רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תרומה דילמא אינש אחרינא שמע ואזל תרם הוה ליה תורם שלא מדעת [8]והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תנאי היא *דתניא הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטים רבי יהודה אוסר רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברים של רבי יהודה שמצאן באשפה ודברי רבי חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ס אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ומר סבר לא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן אמר רב נחמן בר יצחק לא דכולי עלמא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ובבית דב"ע לא פליגי [9]דשרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי [10]דאסור כי פליגי באשפה שבבית מ"ס אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית ומר סבר [11]אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית אמר מר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאן באשפה מאי אשפה אילימא אשפה שבשוק הא אמרת דכולי עלמא לא פליגי דאסור אלא לאו פשיטא באשפה שבבית אימא סיפא ודברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי בית אילימא בית ממש האמרת דכולי עלמא לא פליגי דשרי אלא פשיטא באשפה שבבית קשיא דרבי אדרבי הכי

[קדושין מח:]

[תוספתא פ"ב]

ומפקא מינה להיכי שראיעה שהיה לה חלב קודם לידה דהתיא לא מפטרינן מטעם חלב ואפשר דלא רשב"ג דלא חייש למיעוטא ברים כל הלמים (ע"ז דף מ:) דלא גזר אחר מקומות אלא אותו מקום כדגזר ר"מ התם ורבי יוחנן נמי אכל לעיל (דף ח:) משחיטת כותי ולא גזר בהו כדגזר ר"מ ובעשרה יוחסין (קידושין דף פ:) גבי שני דברים שאין בהן דעת ליחלל ועשאן הכתוב כו' משמע נמי דרבי יוחנן כרבנן דר"מ ס"ל והא דא"ר יוחנן בסוף אין מעמידין (ע"ז דף נט:) למעוטי מוריים וגבינות בית אוגייקי וסתמא כר"מ התם הוי סתם ואמ"כ מחלוקת ברים כל הלמים (שם מ:) והא דאמר רשב"ג כל שעשה שלשים יום באדם אינו נפל הא לא שהה ספק הוי אפילו נפל מן הגג או אכלו חרי בפרק ר' אליעזר דמילה (שבת דף קלה:) וקיימא לן התם כוותיה אע"ג דרובן אינן נפלים וכן חוץ שמנה ימים בבהמה אסרינן התם ולא אזלינן בתר רובא התם משום דלא יבא להקל בטרוה והלריכה חליצה במת חוץ שלשים ולא רצו לסמוך על הרוב ולהתירה לגוף בלא חליצה שלא יאמרו הטולה שפיהם ומת ויבא לידי לעז וקלקול ולכך גם לענין אבילות פטור שלא יבא להקל בטרוה ועוד דבלאו הכי יש להקל באבילות דקי"ל (מו"ק דף [יח:] כ:) הלכה כדברי המיקל באבל ואסרו כמו כן בבהמה דגזרו בהמה אמו אדם דאי לא הא לא קיימא הא לי נמי אסור בבהמה אפי' בברית שלא יבא להתירה בחולה שיהא קרוב לפיהם ומת:

פסח וקדשים מאי איכא למימר • ח) מבשר תאוה לא פריך משום דנראה דמדאורייתא לא חייש רבי מאיר למיעוטא אלא מדרבנן* ולהכי פריך הכי נמי שמחמיר בשאר לאכול בשר כלל ואפילו מחמיר בשאר בשר פסח וקדשים אין יכול להחמיר ומדקדק כי היכי דלר"מ יש חילוק מדרבנן בין אפשר לא אפשר ה"ה לרבנן*: **אי** שאמר לשלוחו כו' • מעיקרא תנא מלא תרנגולת שחוטה בשוק דאיכא למימר בעליה שחטוה והדר אמר דאפי' אמר לשלוחו ומלאו השליח שהיא שחוטה דהשתא שלא ברשות נשחטה אפ"ה חזקתו שחוטה: **הרי** גרסינן לעולם אין חזקה שליח כו' • מפורש בפ' בכל מערבין (עירובין נב:): **דקרי** שאבדו לו גדיין ה"ה נגנבו דמשום דחשיד לגנבה לא חשיד אבלה ובתוספתא קתני בהדיא נגנבה לו תרנגולת ומצאה כו': **כי** פליגי באשפה שבבית • הוא הדין דפליגי בשוק בלא אשפה דמומכא באלו מליאות (ב"מ דף כד:) גבי ר' חנינא שמלא גדי שחוט בין טבריה לציפורי: מאן

[1] נראה דל"ל וכי תימא אלא דלא אכיל בשרא בספא וקדשים מאי וכו' • [2] נראה דל"ל אלמא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כלומר דאמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן [3] לקמן לעולם אין חזקה שליח וכו' אבל בשחיטה אי נמי אינש וכו' אבל בתרומה (קאמר)[דילמא]אינש אחרינא שמע כו' [והתורם שלא מדעת וכו'] דכתיב בתרומתם גם אתם • ר' יהודה [ס"ל] אסור [דלא אמרינן] דרוב מצויין אצל שחיטה וכו' ור' חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי סבר דרוב מומחין הן כו' • אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאו וכו' (ודמר סבר דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן)לעולם דס"ע דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין באשפה"ש בשוק כולי עלמא לא פליגי דאסור דודאי נתבטלו בשחיטה(נמי) [והשוחטו] (ושחיטו) השליכן לשום

[4] לעולם דידע דלא גמיר • [5] וכגון דשחט קמן חד סימן שפיר מהו דתימא מדהאי שפיר הך נמי שפיר קמ"ל האי אתרמויי איתרמי ליה אידך שמא שהה שמא דרס בעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומר לשלוחו צא ושחוט והלך ומצא שחוט מהו אמר לו חזקתו שחוט האומר לשלוחו צא ותרום והלך ומצא תרום מאי אמר ליה אין חזקתו תרום מה נפשך אי חזקה שליח עושה שליחותו אפילו תרומה נמי מיואי אין חזקה שליח עושה שליחותו אפילו שחיטה נמי לא אמר ליה לכי תיכול עלה כורא דמלחא לעולם אין חזקה שליח עושה שליחותו ושחיטה אי נמי (ח) דילמא אינש אחרינא שמע ואזל שחט רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תרומה דילמא אינש אחרינא שמע ואזל תרם הוה ליה תורם שלא מדעת והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תנאי היא דתניא הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטים רבי יהודה אוסר רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברים של רבי יהודה שמצאן באשפה ודברי רבי חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ס אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ומר סבר לא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן אמר רב נחמן בר יצחק לא דכולי עלמא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ובבית דב"ע לא פליגי דשרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי דאסור כי פליגי באשפה שבבית מ"ס אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית ומר סבר אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית אמר מר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאן באשפה מאי אשפה אילימא אשפה שבשוק הא אמרת דכולי עלמא לא פליגי דאסור אלא לאו פשיטא באשפה שבבית אימא סיפא ודברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי בית אילימא בית ממש האמרת דכולי עלמא לא פליגי דשרי אלא פשיטא באשפה שבבית קשיא דרבי אדרבי הכי

[6] אין חזקה תרום • [7] אין חזקה שליח עושה שליחותו • [8] והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה • [9] דשרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי • [10] דאסור כי פליגי באשפה שבבית • [11] אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית

פב א ב מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכה ז סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן ל סעיף ח וסעיף ד:

פג ג ד טוש"ע שם סעיף ג:

פד ה ו מיי' פ"ד מהלכות תרומות הלכה ז:

פה ז מיי' שם הלכה ג:

פו ח ט י מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכה ח ועיין בכ"מ שם סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ל סעיף ד:

הגהות הב"ח

(ח) גמ' אי נמי אינש וכו' אבל בתרומה ומיבא דילמא ממחק: (ב) רש"י ד"ה] אסמא וכו' מסיני הוא דסמכינן:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אסמא וכו' אלא ודאי אלמ"מ • עיין לקמן דף ב ע"ב בתס"ד ד"ה מאי ועש"ק:

[ועיין תוס' לקמן פו: בסוף ד"ה סמוך]

[ועש"ע תוס' בכורות כ. ד"ה ולא בעיא לימא]

שיטה מקובצת

ח) לימא רוב מצויין אצל שחיטה • נ"ב עי' תוס' בכורות דף כ ע"ב: ב) הלכה למשה מסיני הוא הא: ג) והיכא דאתרמי דאיתפקא ריאה: ד) מומחין הן שאם לא היה וכו' • נ"ב בקצת ס"י כתיב (רוב מצויין) כלומר רוב השוחטים מומחים הם שאם לא היה מומחה לא היה שוחט: ה) והלך בעל הבית • (עוד) נ"ב בכל הספרי יד נמצא יהלך אח"כ בעל הבית ומביאו שחוט ולא ידע מי שחטו אם שלחו אם אחר: דשהם חד סימן קמיה שפיר והלך לו הרואה ונמר זה שחיטתו והלך וכו': ו) חזקת שליח וכו' • נ"ב בקצת ס"י עושה שליחותו כל השליחין מוחזקין בכך דלאחר שנתרצו בשליחותן יראי

[עירובין נב:]

[קדושין מא:]

[תוספתא פ"ב]

רבינו גרשום

(אלא תרגי) (ודילמא) היכא דאשר לסבדקיה אשר[והיכא דלא אשר לא אפשר] [ולא אסרינן בסקנס נקב קא שחיט:וכי תימא]בפסח וקדשים וגבא אולינן מאי וכו' אלא היכא דאשר וכו' הכא נמי (בשחיטה)[לדידן] היכא דאשר אפשר ולעולם לא אזלינן בתר רובא היכא דיכילינן (למיבדקיה) למיבדקיה: ב)אמר ליה חזקתו שחוט כלומר דאמרינן שלוחו שחם או ישראל אחר מומחה שחם ורוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הכא נמי (בשחיטה) [בראה אחד ששחם ניפא] דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ולמה ליה לראות מתחלה ועד סוף: לעולם [דידע דלא גמיר וכגון וכו'] שמא שהה ושמא דרס ומשום הכי צריך לראות מתחלה ועד סוף: אמר לו אין חזקתו תרום כלומר אע"פ שמצא תרום צריך לתרום פעם אחרת כדבעינן לפרושי